

Naziv kolegija: Teorija književnosti: Teorija romana (T)

Nastavnica: Petra Požgaj, asistentica

Kontakt: ppozgaj@ffzg.unizg.hr

Nastava u zimskom semestru 2025/2026: utorkom od 17.45 do 20.00 u A-122

Konzultacije u zimskom semestru 2025/2026: ponedjeljkom od 17.30 do 18.30 u B-213

Šifra u ISVU-u: 118561

ECTS bodovi: 6

Jezik: hrvatski (dio tekstova na engleskom jeziku)

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni kolegij za prvu godinu studija

Oblik nastave: 2 sata predavanja + 1 sat seminara

Opis kolegija: U sklopu ovog uvodnog kolegija upoznat ćemo se s osnovnim pojmovima i problemima teorije književnosti поближе se usredotočujući na teoriju romana. U uvodnom ćemo dijelu kolegija razmotriti posebnost romana kao žanra te teorije o njegovu podrijetlu i razvoju, dok ćemo središnji dio posvetiti upoznavanju s osnovama književnoteorijskog pristupa analizi romana i drugih pripovjednih književnih tekstova. U završnom ćemo se dijelu kolegija okrenuti raspravi o popularnom romanu te odnosu romana i zbilje te romana i povijesti. Teorijske postavke usvojene tijekom kolegija primijenit ćemo na analizu četiriju romana prema zajedničkom dogovoru.

Cilj kolegija: Cilj je kolegija omogućiti studenticama i studentima da steknu uvid u temelje teorije romana, da ovladaju osnovama književnoteorijskog pristupa analizi romana i drugih pripovjednih književnih tekstova te da se upoznaju s osnovnim pojmovima i problemima teorije književnosti.

Studentske obveze: prisutnost na kolegiju (najviše 3 izostanka), redovito ispunjavanje tjednih obaveza, aktivnost na nastavi

Uvjeti za izlazak na ispit: položen kolokvij + esej opsega 5 kartica

Način polaganja ispita: pisani ispit

Raspored rada:

1. Uvod u kolegij

2. Što je književnost? Znanost o književnosti

Solar, Milivoj. 2005. „Priroda književnosti i proučavanje književnosti“. U: *Teorija književnosti*. Zagreb: Školska knjiga: 9–34.

i jedan od sljedećih triju tekstova:

Compagnon, Antoine. 2007. „Književnost“. U: *Demon teorije*. Prev. Morana Čale. Zagreb: AGM: 27–47.

Culler, Jonathan. 2001. „Književnost – što je to i je li to bitno?“. U: *Književna teorija – vrlo kratak uvod*. Prev. Filip i Marijana Hameršak. Zagreb: AGM: 27–52.

Eagleton, Terry. 1987. „Uvod: Što je književnost?“. U: *Književna teorija*. Prev. Mia Pervan-Plavec. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber: 9–25.

3. Bahtinova teorija romana: roman kao književni žanr

Bahtin, Mihail M. 2019. „Roman kao književni žanr“. U: *Teorija romana*. Prev. Ivo Alebić. Zagreb: Edicije Božičević: 569–607.

4. Bahtinova teorija romana: podrijetlo i razvoj romana

Bahtin, Mihail M. 2019. „Iz pretpovijesti romaneskne riječi“. U: *Teorija romana*. Prev. Ivo Alebić. Zagreb: Edicije Božičević: 525–568.

5. Rad na primjeru prema dogovoru: antički roman

6. Analiza romanesknog pripovijedanja: fabula, siže, tema, motiv, motivacija

Tomaševski, Boris. 1998. „Sižejna izgradnja“. U: *Teorija književnosti. Tematika*. Prev. Josip Užarević. Zagreb: Matica hrvatska: 5–43.

7. Analiza romanesknog pripovijedanja: pripovjedač

Rimmon-Kenan, Shlomith. 1989. „Naracija: razine i glasovi“. U: *Uvod u naratologiju*. Ur. Zlatko Kramarić. Prev. Zlatko Kramarić. Osijek: Izdavački centar Revija: 81–102.

8. Analiza romanesknog pripovijedanja: likovi

Grdešić, Maša. 2015. „Karakterizacija“. U: *Uvod u naratologiju*. Zagreb: Leykam international: 61–84.

9. Rad na primjeru prema dogovoru: realistički roman

10. Rad na primjeru prema dogovoru: modernistički roman

11. Popularni roman

Gelder, Ken. 2004. „Popular fiction: the opposite of Literature?“. U: *Popular Fiction: The Logics and Practices of a Literary Field*. London, New York: Routledge: 11–39.

12. Roman i zbilja, roman i povijest

Eco, Umberto. 2005. „Moguće šume“. U: *Šest šetnji pripovjednim šumama*. Prev. Tomislav Brlek. Zagreb: Algoritam: 93–117.

13. Rad na primjeru prema dogovoru: suvremeni roman

14. Zaključna rasprava

15. Kolokvij i evaluacija

Obvezna literatura:

Solar, Milivoj. 2005. *Teorija književnosti*. Zagreb: Školska knjiga.

Tekstovi koji se obrađuju na nastavi (dostupni na Omega).

Dodatna literatura:

- Auerbach, Erich. 2004. *Mimeza: prikaz zbilje u zapadnoeuropskoj književnosti*. Prev. Andy Jelčić. Zagreb: Hena com.
- Bahtin, Mihail M. 2019. *Teorija romana*. Prev. Ivo Alebić i Danijela Lugarić Vukas. Zagreb: Edicije Božičević.
- Bahtin, Mihail M. 2020. *Problemi poetike Dostojevskoga*. Prev. Zdenka Matek Šmit i Eugeniya Ćuto. Zadar: Sveučilište u Zadru.
- Beker, Miroslav. 1979. *Povijest književnih teorija*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- Beker, Miroslav. 1999. *Suvremene književne teorije*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Cohn, Dorrit. 1999. *The Distinction of Fiction*. Baltimore, London: The Johns Hopkins University Press.
- Compagnon, Antoine. 2007. *Demon teorije*. Prev. Morana Čale. Zagreb: AGM.
- Culler, Jonathan. 2001. *Književna teorija – vrlo kratak uvod*. Prev. Filip i Marijana Hameršak. Zagreb: AGM.
- Eco, Umberto. 2005. *Šest šetnji pripovjednim šumama*. Prev. Tomislav Brlek. Zagreb: Algoritam.
- Eagleton, Terry. 1987. *Književna teorija*. Prev. Mia Pervan-Plavec. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- Grdešić, Maša. 2015. *Uvod u naratologiju*. Zagreb: Leykam international.
- Lukács, György. 1986. „Teorija romana“. U: *Roman i povijesna zbilja*. Prev. Kasim Prohić. Zagreb: Globus.
- Moretti, Franco, ur. 2006. *The Novel, Volume 1. History, Geography and Culture*. Princeton, Oxford: Princeton University Press.
- Moretti, Franco, ur. 2006. *The Novel, Volume 2. Forms and Themes*. Princeton, Oxford: Princeton University Press.
- Moretti, Franco. 2015. *Građanin – između povijesti i književnosti*. Prev. Iva Gjurkin. Zagreb: Multimedijalni institut i Kulturtreger.
- Peleš, Gajo. 1999. *Tumačenje romana*. Zagreb: ArTresor naklada.
- Škreb, Zdenko i Ante Stamać, ur. 1998. *Uvod u književnost: teorija, metodologija*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- Tomaševski, Boris. 1998. *Teorija književnosti. Tematika*. Prev. Josip Užarević. Zagreb: Matica hrvatska.
- Žmegač, Viktor. 2004. *Povijesna poetika romana*. Zagreb: Matica hrvatska.